

izbaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Veturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

St. 12.

V Gorici, v torek dne 11. februarja 1913.

Leto XIV.

Najnovejši prijatelji.

Te dni živimo res v časih neverjetnosti in od jutra do večera se ne znače le zemlja za polovico okoli svoje osi, ampak stara, pribita dejstva kar izginjajo in nastajajo nove komplikacije kakor gobe po dežju. Konič smo majo prerezeli »najnovejši« položaj na Balkanu, že ni več nov. Sedaj ne gredo dogodki več lepo eden za drugim v kakki redni procesiji, ampak se kar prekujejo, tako da jim je skoro težko slediti, četudi so v strogi vzročni zvezi in le vsak poslednji učinek predhodnjega.

Vsa stvar je prišla malo prenaglo, četudi je bilo videti, da s tistim londonskim pogajanjem ne bodo daleč prišli. Kar naenkrat so udarili potem vimes Mladoturki, takoj nato so zagrimeli bolgarski kanoni in že se je čitalo o zopetnih bolgarskih zmagah. Reči se mora, da gredo dogodki na Balkanu čisto drugače izpod rok kakor pa v londonskih konferencah. Vidi se tu, da Bolgari ne poznaajo tistega evropskega cincanja, ki pomeni baje diplomatično prebrisanost ali kaj takega. Pribiti je treba, da že davno svetu ni nobena sila tako impinirala, kot ravno sedanji bolgarski pohodi. Morda Napoleon pred sto leti, a vse drugo je šlo mirno mimo nas in nas pustilo precej hladne.

Ti bolgarski pohodi so rodili tudi neko čisto novo prikazet v evropski politiki, namreč najnovejše prijateljstvo med Angleži in Nemci.

Večkrat smo že v našem listu povdarijali, kako ludi nasprotniki so si Nemci in Angleži in vsak, kdor pozna razvoj nemške mornarice v zadnjih letih, morda uvideti, da sti to dve državi, ki se bodeta prej ali slej udarili za svetovno oblast na morju. In sedaj kar naenkrat taka prijaznost, katero sicer Angleži kot fini in previdni politiki tajijo, Nemci pa so jo razkricali kar na vsa usta.

Po besedah nemškega mornariškega ministra Tirpitsa bi se uveljavila med Anglio in Nemčijo neka mornariška zveza, katero so Nemci dosegli s tem, da priznajo nadmoč angleškega brodovja, kakor trdě to angleški list. Ta zveza med dvema starima sovražnikioma pač ni nastala kar tja v en dan, ampak ima gotove namene. Stalno se gotovo ne bo obdržavala, a za sedaj bo znala igrati veliko vlogo v balkansko-turškem vprašanju.

Kakor se vidi, postajajo zimage bolgarskih čet že nekaterim prav neprijetne in večinoma se računi sedaj s koncem turškega gospodstva ne le v Evropi, ampak tudi v Aziji. In tu bodo hotea imeti Nemci poleg Angležev močno besedo. Bolgarski topovi bodo, kakor se vidi, storili konec sultanske moči in slave v Evropi in za nadaljnjo hočeo poskrbeti »miroljubne« velevlasti. Kakor se da soditi, si morda turško dedšino razdele med seboj in Turka ne bo več med nami.

Pri tej delitvi si prisvajajo Francoski, ki jih jevažno ulogo, češ, da imajo oni v Siriji in tam okoli tako stare zgodovinske interese, ki so jim bili dani že za časa tega in tega sultana, ki bogosvediče že od kedaj počiva pri Alahu.

Nemci imajo tam doli svoje železnice, ker hočeo zvezati Carigrad in perzijsko morje, kar bi bilo za njih trgovino velikanskega pomena. V svrhu teh svojih interesov so se sedaj priklopili

žali »prijateljsko« Angležem in za nekaj časa zna to novo prijateljstvo res biti precej merodajen faktor v evropski politiki.

Fri vseh teh prekucijah in komplikacijah pa mi Avstriji držimo prav zaprav roke križem. Ne mislimo, da bi moralni vdariti karzbridkim mečem, kakor bi to radi nekateri srboriteži, a da bomo pri vsej tej balkanski historiji in njenih posledicah mi najbolj udarjeni, je pač jasno.

Dunajska »Zeit« je pred par dnevimi prav pametno povdariła, da bomo mi plačali pravzaprav račun. Vsi drugi, ki se niso nič brigali do sedaj za balkansko in orientalsko vprašanje, bodo dobili svoj košček, mi pa, ki smo »opravili« na Balkanu, ne dobimo nič. Sandžak je izgubljen, pot v Solin je zaprt, Solin sam je šel rakkom žvižgat, protektorat nad Albanijo je šel po vodi, Srbi smo zaigrali itd. Nikjer nič, to je sedaj naša nsoda.

Še pred kratkim je skušal minister Pasič priti na Dunaj v avdijenco k grofu Berchtoldu, a je bil trikrat odklonjen, kakor to poroča »Zeit« že drugič. Ni bilo težko doseči sporazuma z Rusijo, a diplomacija tega ni storila. Sedaj vidimo, da se vežejo Angleži in Nemci, največji sovražniki na svetu, zato da pridejo do svojih koristi. Naša diplomacija je prespala najmanj pol stoletja svetovne politike in ko se je vzbudila, je bilo balkansko drevo že obramo. Anglež se je združil z Nemcem, Francoz z Rusom in vsečli se bodo k balkanskemu kosilu.

Mi stojimo kot vedno te ob vratih, mi plačujemo le račune za mastne grizljaje in tečne prigrizke naših političnih kolegov. Mnogo se je izvršilo te dni, svetovni dogodki gredo mino nas, a pri nas je žalibog še po starem, pri nas živi še stari »status quo« v svoji časti in slavi. Ne z mečem, ampak z bistnim političnim duthom je bilo treba poseti v balkanske dogodke, sedaj je pa za oboje — prepozno.

Kako so preskrbljeni naši rezervisti.

V sedanjih časih, ko smrdi povsod že po smodniku in je cela vrsta tudi naših rezervistov pod orožjem, je naravnost aktualen članek, ki ga priobčuje dunajski vojaški list »Armee-Zeitung« o preskrbovanju rezervistov v svoji 4. letosnji številki. Članek obsega poročilo nekega višjega častnika, ki zatrjuje, da se podobne nerdenosti gode že več let sem, da se raztezajo približno na vso našo armado in tudi da niso nikakor pretirané. Uredništvo lista pristavlja, da je to poročilo gotovo dosti bližje resnici kot pa pretiranosti, kar mi tu le omenimo.

Foročilo se glasi skoro do besed in prevedeno tako-le:

Montura.

»Začnem z gospodarstvom pri monturah. Vedno se je hvali in vedno kontrolira, vse to pa vendar ne zabranjuje, da hodi vojaštvo oblečeno v cunje. Inventarji se sklepajo večkrat v letu, računi na odstotke so brezkončni in ni malenkost, da se s tako zamotanim sistemom izhaja z obleko že samo pri akcijam na fronti. Komprisna to množina

darstvo na odstotke, se pa dobro viši pri naših rezervistih in pri nadomestnih rezervistih.

Ti pridni dečki hodijo okoli kot berazi. Neki ruski znani častnik nas je v tem oziru v nekem listu prav točno opisal. Kakov poseben brihtnež je iztuhal takozvano »zalogu za vaje«. To so stvari, ki so pri stalni vojski že čisto nerabne, katere se pa spremeni potem v vojaških delavnicah s pomočjo zadnje erarične krojaške, črevljarske ali jermenarske moči zopet v »uniformo« in »soprave«. Ko gre ta »zalogu za vaje« iz delavnie, je na čisto zguljenem blagu zaplata pri zaplati, šiv pri šivu. Človek bi mislil, da vidi pustno šemo, kakor hitro obleče rezervist to »monturo«. Reservist ni slab vojak, on je ravno jedro našega moštva in zato pač ne zasuži, da ga erar zavija v take cunje, ako mora zopet pod orožje, in sicer večkrat prav v težkih skrbeh in s težkim srečem. In to vse še ni zadost, da se uradno prizadene ubogemu rezervistu stvari, ki ubijajo naravnost vsak moški in vojaški čut, poleg tega se moža potisne še brezobzirno v razmere, ki se tičejo njegovega osebnega blagostanja. Mož se ne more niti zadešno očistiti, kajti njegova »montura« gre takoj na koščeve, kakor hitro jo kje poprine, in ravno tako se nikakor ne vtegne varovati pred slabim vremenom. Naj se malo pomici na letni čas, potem na kroje, v katerih morajo služiti naši rezervisti.

Obuvalo.

Kar se obutve tiče, je gotovo že dosti slabješa. To je razumljivo, ker se najbolj obrabi. Sicer je naravnost, neverjetno, ampak so nekateri vojaški oddelki, ki so tako na slabem, da ne pride na moža niti en par črevljev. Zato dobivajo sedaj sredi zime — lahko komonodne črevlje. Iz »zaloge za vaje« pridejo pri tem črevlji, ki ne vzdrže niti enega pohoda. Kaj pomaga potem, ako ta ali oni opozarja na to, kako važna je obutev ravno za pešce, ako se še naprej dela tako gorostasne napake. — Od ene kompanije nadomestnih rezervistov ostane vsak dan po 40 mož doma, ker so pol bosi. Da pa ti ne zaostanejo preveč v vežbanju, menjajo drugi dan črevlje s svojimi tovariši. Kolikokrat so se take stvari že naznamile, ne vem, vem pa, da, če je prišel nato kak odgovor, se je vedno glasilo, naj se to »preskrbi« v lastnem gospodarskem krogu. In tako se »preskrbi«, kakor je bilo ravno rečeno.

Perito.

In perilo! Moji ljudje ne dobijo nikakega perila. Zato nosijo že sedem tednov vedno isto srajce in iste spodnje hlače. Mi zabavljamo čez balkanske države; menda pa imajo tudi Srbi, ki tičijo v zemeljskih luknjah pred - Odrihom, po eno srajce in ene spodnje hlače. Tako bi se moralno razdeliti navadno in volnenno perilo na vse rezerviste in nadomestne rezervnike.

Oskrbovanje.

Povsod se borimo proti narkotičnim živilom; pri nas pa dobi vojak dvakrat na dan črno kavo. Porečja mesec znaša 20 dekov. In kaj je to? Naj se pošlje k nam kako komisijo, naj se jo obleče z obleko za vaje, potem naj hodi pri lepem in pri grdem vremenu na

stanje na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četr leta 250.

Upravnštvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Veturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čtverostolpe peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

komisija naj živi kot naši rezervisti, vsak dan naj dobe člani le 20 dekov meseca in dvakrat črno kavo. To poročilo naj bi potem čitali!

Tako delamo mi s svojimi četami, ki vtegnejo iti danes ali jutri morda na bojno polje. Takij ljudje naj potem vzdržujejo vojne napore.

Prenočevanje.

Slamnic sploh nimamo. Moštvo spina slami, tupata včasi po trije fantje na dveh slamnicah. Rjuh seveda nima. Pri tem mrazu se seveda nikdo ne sleče; vse spi oblečeno, kar je, kakor je vsakemu znano, zdravju in moči jaka škodljivo.

Zaključek.

Taka je oskrba, kakoršne je zmožna na naša moderna intendance. Človek bi mislil, da se nahaja zopet v časih sedemletne vojske, aki vidi vsak dan pred seboj to revščino naših vojnih komisarjev. Vojska bi bila boljša kot tako življenje.

To so besede moža očividea, ki mu je gotovo mari blagostanje armade. — Vsak naj si napravi k omenjenemu poročilu komentar sam kakor hoče. Mi pristavljam le to še, da je št. 5 omenjenega lista sicer tupata nekoliko kritizirala podano poročilo, v bistvu pa mu je pritrdirila. V številki 6. pa se že poroča, da se je marsikaj storilo v tem oziru in upati je, da se še bode. Vojška intendance je naročila v zadnjem času za vojaštvo ob mejah na jugu 40.000 parov črevljev, razposlala je ogromno perila in odeje in drugih potrebnih predmetov. Vsa ta reforma pa je že požrla kakih 600 milijonov krov, kar se nam na vsak način zdi jako mnogo. Pa bodi v božjem imenu, da je le res na korist naših siromašnih rezervistov.

Vojna na Balkanu.

Pri Skadru.

Iz Muričanov poročajo, da so začeli Srbi in Črnogorci v petek ob 2 uri zjutraj z odločilnim naskokom na Skader in na Taraboš. Črnogorske granate so zadele in potopile neki turški monitor na Skadrskej jezeru. Bombardiranje Skadra in Taraboša je bilo zelo uspešno. Srbi so prekoračili reko Drin in pri svojem prodiranju niso naleteli na mnogo odpora. Srbi so imeli namen, zaseseti Brdiko, ki tvori s Tarabošem ključ Skadra. Boja se je udeležilo 30.000 Črnogorcev in 12.000 Srbov s 150 topov, med njimi 50 brzostrelnih topov. Kralj je dal še pred začetkom boja povelje, da se pripravijo vse bolnišnice in novi sanitetni oddelki so bili poklicanti za bojno črto. Kralj in princ so se udeležili boja v prvih vrstah.

Črnogorci so po strahovito kravem napadu, ki je trajal skoro cel dan, zavzeli turške pozicije Bardanjol.

Ujeti turški vojaki zatrjujejo, da je poveljnik Skadra Hasan Riza bej umorjen.

O zavzetju Bardaniola poroča milanski »Corriere della Sera«, da so imeli Črnogorci pri junaku zasedbi tega forta 1000 ranjenih in mrtvih. Vojaki so se bojevali z že znano hrabrostjo. Naval Črnogorcev je bil tako silen, da so se morali Turki umakniti v neredu.

Brdica, to je hrib v skadarski bližini.

tem mestni svet in občinarji pritožijo na upravnem sodišču. — Vladni zastopnik namestništveni svetnik Rebek je pa postopanje namestništva opravil. — Da je mestni svet soglasno vsprejel Pinausigev predlog je samoubsebi umevno.

Samomor vojaka. Ni dolgo tega, kar smo poročali, da si je vzel življenje domobranci desetnik in danes zaznamujemo zopet en slučaj samomora pri domobrancih. Prostak Franc Aknič iz Kočevja si je pognal kroglo iz puške v prsi ter oblezel nezavesten. Došli zdravnik je odredil prenos vojaka v vojaško bolnišnico. — Aknič je trpel na kleptomaniji ter je bil tolkokrat že obsojen, da je večji del svoje službene dobe preživel v zaporu. Zadnjič je ukradel svojemu drugu zlat prstan in 1 krono. Zaraditega bi moral biti prihodne dni obsojen. Da se ogne obsodbi, se je ustrelil. Zdravniki so izjavili, da je njegov položaj nevaren in brezupen.

Pod voz je prišla deklica Zofija Rast v bližini glavne pošte. Nek častnik tukajnjega zrakoplovnega oddelka je še pravočasno ustavil konja in deklica je odnesla samo velik strah.

Ker so godli slovenskim plesalcem v »Trgovskem Domu« mesto na laškem plesu v gledališču trije godci mestne godbe, jih je municipij odslovil od mestne godbe.

Sreča v nesreči. V petek popoludne je nesla neka žena v ročnem košu nekaj lončenih posod. Na Verdijevem tekališču pa se ji je pripetila nesreča, udarila je namreč s košem ob neki voz in posoda se je vsa razbila. Medtem ko je radovedno občinstvo gledalo ubogo ženico, kako obžaluje predčasni konec lončev, se ji je približal baron Sessler ter ji daroval denar, ki ga je ona bila potrošila za posodo.

Vino na dražbi. V četrtek, dne 13. t. m. ob 10. uri predp. se bode prodalo na javni dražbi 43 hl vina v ulici Torrente št. 6 v Dörflesovih skladiščih.

Tatvina. V petek je bilo ukradenih črevljariju Štrukelj v Nunski ulici 22 K, katere je odnesel pohajač Josip Hebar. Hebar je pred časom odsedel nekaj zapora zaradi potepuščva pod imenom Josip Bastjančič.

Zaradi tatvine kolesa je bil v četrtek obsojen Josip Furlan iz Gorice na dva meseca zapora.

Zavrnjena rekurza. Tržaško namestništvo je zavrnilo rekurz Franca Pavlin in Franca Cotič iz Št. Petra proti obsodbi na globo 4 oziroma 8 kron zaradi trpinčenja živali.

Tečaj za učenje tujih jezikov po znani Berlitzovi učni metodai se otvoril v Gorici dne 14. februarja t. l. ob 8. in pol uri zvečer v salonu »Hotel de la Poste«. Poučevala se bo francosčina in angleščina. Učitelji so rojeni Francozi oziroma Angleži, akademično izobraženi in jezikovno dobro podkovani. Da se širše občinstvo natančneje seznaniti s to učno metodo, je pristop k prvi uri predavanja vsakemu prost. Po prvem predavanju bo dajal učitelj g. Berdon razna pojasnila in bo sprejemal priglase k tečaju.

Živega metulja smo dobili iz Stanjela na Krasu. Prijeli so ga tam na prostem letečega dne 6. t. m. Redka prikazen. Znamenje je to, da bodo imeli letos najbrže zgodnjo pomlad, kar pričajo tudi ptice selivke, ki so se začele vračati minole dni iz juga proti severu.

Gradnja železniške proge Gorica-Cervinjan je, kakor poročajo tukajnji italijanski listi, zagotovljena.

Vprašanje reške škofije. Papežev nuncij Scapinelli je nasproti zagrebškemu nadškofu koadjutorju dr. Ante Baueru izjavil, da so vse vesti o odcepiljenju Reke od senjske škofije neosnovane in neistinite. — Kardinal tajnik Merry del Val je senjskemu škofu brzjavil: »Vesti o odcepiljenju Reke od senjske škofije so brez vsake podlage.«

Tržaški zrakoplovec Vidmar bo v nedeljo v Trstu pričel svoj polet v Rim, ki ga misli napraviti v petih etapah. — Radovedni smo, kako ga bo vsprejel rimski Natan.

Nesreča z letalnim strojem. Iz Linijski poročajo: Ko je v sredo popoldne Linijski poročnik Klobučar poskušal nek hydroplan, mu je v visočini kakšnih 80 metrov odrekel motor. Linijski poročnik je padel s hydroplanom vred z višine 80 metrov naravnost v morje in zadobil pri padcu več poškodb na glavi, katere so pa k sreči le lahke. Aparat se je precej pokvaril.

Socialistične demonstracije v Po-reču. V Poreču so imeli obdržavati socialisti v nedeljo shod, na katerem so nameravali protestirati proti večemu številu italijanskih občinskih uprav ter proti temu, da se ne sklicuje istrski deželn zbor. V to svrhu je prišel iz Pulja poseben parnik s 300 izletniki, z zastavami in godbo. Toda politična oblast je prepovedala izkrcanje socialistov in parnik je moral vkljub najenergičnejšim protestom zopet odpluti. Ko je bil parnik kakih 150 m oddaljen od obale, so nekateri izletniki začeli streliati iz revolverjev, kar pa ni provzročilo nobene nesreče.

Vinarski in kletarski tečaj na Grmu. Kranjska kmetijska šola na Grmu predi 10. in 11. marca t. l. vinarski tečaj od 12. do 14. marca pa kletarski tečaj. Vspored tečaja bo sledеči: V pondeljek, dné 10. marca popoludne od 2. do 4. cepljenje trt. Siljenje trt v silnicah, gorskih lehah in drugih prostorih. Ravnanje s cepljenkami in v trtnici. Sadijev novih vinogradov. Od 4. do 6. ure: Razkazovanje silnice in cepilnih strojev. Vaje v cepljenju. V torek, dné 11. marca dopoludne od 8 do 10 ure: Obrezovanje trt, osobito z umetnimi gnojili. Popoludne od 2 do 5 ure: praktične vaje v obrezovanju trt v šolskem vinogradu v Cerovčih.

V sredo, dné 12. marca od 8 do 10 ure dopoludne: Ravnanje z vinom. Vpliv trgatje in kipenja na kakovost vina. Lastnosti in sestava vina. Od 10 do 12 ure: Preiskava vina. Popoludne od 2 do 4 ure: Ravnanje z zdravo in po-kvarjeno vinsko posodo. Odvinjenje sodov. Poraba in vrednost žvepla in kipelne kleti. V četrtek dné 13. marca od 8 do 10 ure: Pretakanje vina, čiščenje vina z raznimi čistili. Od 10 do 12: Praktične demonstracije v vinski kleti. Popoludne od 2 do 4 ure: Filtriranje vina. Od 4 do 6 ure: Praktične vaje v vinski kleti. V petek dné 14. marca od 8 do 10 ure dopoludne: Napake vina. Od 10 do 12 ure: Vaje v vinski kleti. Popoludne od 2 do 4 ure: Bolezni vina.

Ker je udeležba osobito pri kletarskem tečaju omejena je dovoljen pristop le tistim katere ravnateljstvo izrecno sprejme. Priglasila (po dopisnici) se sprejemajo do 28. februarja pri ravnatelju kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija pri Novem mestu). Oddaljenim in revnim udeležencem s Kranjskega — vinogradnikom — povrne ravnateljstvo potne stroške do Novega mesta in tudi podpora 2 K na dan za prehrano. Za to podporo je treba v priglasilu izrecno prositi.

Celo Vrbsko jezero je zamrznilo. Poroča se s Koroškega, da je zamrznilo znano Vrbsko jezero pri Celovcu. Zadnjič je popolnoma zamrznilo v zimi l. 1909/10. Vse kaže, da je tihia in mrzla zima doma na Koroškem. Te dni je kazal »toplomer« 8. pod ničlo.

Poučno potovanje srednješolcev. »Dunajska Urania« priredi letošnji veliki teden pod vodstvom strokovnjakih učiteljev poučno potovanje srednješolcev, ka si ogledajo postojansko jamo, Trst, Miramare, Oglej, Brionske otoke, Pulj, podzemskie Jame pri Reki in Škocjanu ter Gradec.

Mednarodna zveza proti kupčiji z dekle je stopila dne 9. t. m. v veljavno. K tej prevažni zvezi, ki bo imela še mnogo posla, so pristopile sledeče dr-

zave: Avstrija, Ogerska, Francoska, Angleška, Holandska, Rusija, Španija in Nemčija.

70 leten starec se je usmrtil v Vidmu na grozen način. Prvo se je sedemkrat zabodel z bodalom v prsi in se na to ustrelil še šestkrat v usta. Prej je bil kupec in zapušča jako veliko premoženje. Imenuje se Mexeadro.

Velika slovanska banka se baje ustanovi v Peterburgu. Z zadevo se peča tudi rusko finančno ministerstvo. Temeljni kapital naj bi bilo pet milijonov. Filialke bodo v Moskvi, v Sofiji, v Belgradu in na Cetinju.

Požar v Carigradu. V soboto zvečer je izbruhnil v Carigradu požar, pri katerem je bilo upereljih 150 hiš. Ogenj so pogasili še le v nedeljo proti jutru.

Podpornemu društvu za slov. višokošolce na Dunaju so v času od 13. dec. 1912 do 6. jan. 1913 darovali: 100 K: Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju; 40 K: Dr. Ivan Žolger, min. svetnik v pred. min. sveta na Dunaju; po 20 K: Dr. Ivan Pekolj, sodn. svetnik vpok. na Dunaju, dr. D. Treo, odvetnik v Gorici, Franc Dukić, dvorni svetnik na Dunaju in dr. F. Müller, odvetnik v Celovcu; po 10 K: Niko Lenček, notar v Škofjelu, I. Oblak, trgovec na Vrniku, dr. Anton Božič, odvetnik v Celju, dr. Fran Horvat, notar v Brežicah, Ferdinand Soúvan, veletržec v Ljubljani, županstvo ind. kraja Ajdovščina, Oton Ploj, notar v Črnomlju, dr. Tomaž Horvat, odvetnik v Ptuju, dr. Vek. Kukovec, odvetnik v Celju, Maks Pleteršnik, prof. v pok. v Ljubljani, Ignacij Supan, učitelj v Brežicah ob S. Anton Reich, direktor v Gradeu, Jak. Kogej, notar v Postojni, Propok vitez Grasselli na Dunaju, dr. A. Lavš v Splitu in tvrdka Uršič v Lipej v Brežicah ob S.; 6 K: Dr. I. Žitnik, drž. poslanec v Ljubljani; po 5 K: Dr. Urban Lemež, odvetnik v Slov. Bistrici, Alojzij Tavčar, prof. na realki, inž. Jan Rataj, oba v Ljubljani, Dora Klobovs, poštarica v Gorenjavi, Matija Marinček, notar v Tržiču, Anton Trstenjak v Ljubljani, dr. Anton Medved, profesor v Mariboru, dr. Fr. Derganc, primarij v Ljubljani, Anton Trenč na Jesenicah na Gor., Luka Lavtar, profesor v Mariboru, Norbert Zanier, veletržec v Št. Pavlu p. Preb., Andrej Podhostnik, župnik na Rečici ob S., H. Schreiner, ravnatelj v Mariboru, Jos. Sitter, sodni svetnik v Brežicah ob S., dr. Jakob Doljan, sodni svetnik v Postojni, Fran Vidmar, okrajni sodnik v Bovcu in dr. I. Reja, zdravnik v Bazovici p. T.; po 4 K: Ivan Murnik, ces. svetnik v Ljubljani, Ivan Grafenauer, profesor v Ljubljani, in dr. Silvin Hrašovec, okrajni sodnik v Rudolfovem; po 3 K: I. Omers, župnik in Sežani in dr. Alojzij Kraut, odvetnik v Kamniku; po 2 K: Karl Planinšek, trgovec, Ivan Krulec, vadn. učitelj, Fran Abulner, pristav mestne hranilnice, vst. v Ljubljani, Jožef Kržišnik, gimn. prof. v Št. Vidu n. Lj. in dr. Fr. Kogoj na Jesenicah na Gor.; po 1 K: Josip Medén, posestnik v Senožečah. Skupaj 500 K. S toplo zahvalo za prejete darove združuje društveni odbor iskreno prošnjo, da se spomnijo visokošolskega dijaštva sredi zime še drugi dobrotniki in vpošljijo podpore na naslov blagajnika: Dr. Stanko Lapajne, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju I. Braunerstrasse 10.

Največji kolodvor na svetu imajo v New-Yorku. Ta kolodvor ima 84 tirov v dveh nadstropjih. Gradili so ga deset let. Zgradba je stala nad 750 mil. kron. V Evropi je največji kolodvor v Lipskem, ki je bil pred New-Yorškim tudi največji na svetu.

V varstvu ptic. V mehikanskem zalivu, nasproti obali Louisiane, leži otok Marsh Island, na katerem gnezdi ali vsaj počivajo ogromne jate ptic selivk. Zlasti priljubljeno prezimovališče je bil ta otok dolgo let divjim racam in gosem. To so izvohali agenti kupčevalcev s ptičjem perjem ter pobili na milijone ptic. Da se napravi konec temu uničevalnemu lovju na ptice, je ameriška milijonarka Russel Sag, ki sploh veliko deluje za varstvo ptic, kupila cel otok za 700.000 K in ga izročila v državno varstvo Louisiani; na otoku so nastavljeni državni čuvaji, ki skrbno pazijo, da nihče ne vznemirja ptičic. Ista dobrotnica je v splošne dobrodelne svrhe dodelila doslej že nad 110 mil. mark.

Pariški tolovaji pred sodiščem. Te dni so prišli na zatoženo klop znani pariški tolovaji, ki so bili v preiskavi skoreno eno leto. Morili in pobijali so svoj čas kar na debelo in s svojimi avtomobili napadali, kar so dosegli. Sedaj sedi 21 moških in tri ženske na zatožni klopi, okoli 200 prič je povabljenih iz mesta in tudi z dežele. Proces bo trajal kakih 14 dni. Ljudstvo se skoro nič ne zanima za to razpravo, tembolj pa listi pišejo dolge članke o teh morilcih in hudodelcih, kakor bi hoteli podajati nekaka navodila za bodoče tolovaje. Za ljudsko moralo tako obširno pisarjenje gotovo ni koristno, pač pa prav neizmerno škodljivo.

Veliki požeruh so kmetje v neki štajerski vasi blizu ogerske meje. Cela vas ima devet kmetov, ki imajo skupno eno žago in lep vinograd. Kar prinese dobička žaga in kar priraste v vinogradu, to se vsako leto skupno pojde in popije na dan Svečnice. Letos je ta reč znašala toliko, da so kupili volička 127 kg in zraven še pujska okoli 50 kg. To meso so pojedli gospodarji in gospodinje t. j. 18 oseb skorod kraja od 5. ure popoldan do polnoči. Da se je popi-

Droblinice.

Radi splošne volilne pravice se pripravljajo v Belgiji tako veliki nemiri. Delavstvo je vse na nogah in ako vlada ne pride s tozadoveno predlogo na dan, se proglaši splošen štrajk, katerega se vdeleži čez miljon delavcev, ki imajo zato že 10 milijonov frankov na razpolago. Razburjenje je baje povsod že skrajno nevarno.

Evaristični kongres na Malti. 24. svetovni evaristični kongres, ki se meseč aprila letos vrši na Malti, bo, ka-

kor pričajo priprave, vreden naslednik prejšnjih, in to kljub oddaljnosti kraja ter težavnemu in dragemu potovanju. Predsednik stajnega odbora škof Heylen je že bil na Malti; priprave za kongres ga niso samo zadovoljile, marveč navrnost navdušile. Ker se letos v Rimu slavi 16stoletni jubilej milanskega edikta, se bo stvar uredila tako, da bodo udeleženci kongresa ob potovanju skozi Rim lahko prisostvovali tudi Konstantinovim slavnostim v Rimu.

Neprijetno pustno dogodbo so doživeli kakor poročajo listi nekateri pariški gospodje, ki so šli pustni pondeljek v jutro z nekega maškaradnega pleša. V neki ulici so naleteli na tleh na medvedjo masko in v svoji razposajeno sti so se zakadili v tega ponočnjaka, misleči, da je kdo maskiran, kot medved. Toda glej spaka — ta mašker je bil res pravi medved, ki je pobegnil iz nekega zverinjaka in se klatil po ulicah. — Presneto so maškare brisale pete, ko je kožuhar pokazal svoje zobe in svoje medvedje tace.

Spoznanje (dijagnoza) vnetja spleča (apendicite) se opira na štiri točne, zanesljive znake: 1. nenadna bolečina v spodnjem delu desne trebuha med popkom in koklom; 2. nenavaden bljuvanje; 3. slabost in bljuvanje; 4. na spodnjem delu desnega trebuha omejena napetost trebušnih mišic, da se čuti trebu trd kakor deska. To četvrtico znakov naj si vsakdo v korist zdravja neizbrisno obdrži v spominu!

Pasjo razstavo otvorijo na Dunaju dne 12. aprila. Trajala bo dva dni. — Razstavljene bodo vse pasje vrste; posebno lepi psi bodo obdarovani.

Most se je podrl blizu Varšave pod nekim avtomobilom. Most je bil sicer leseni in ne ravno v dobrem stanju. Vseli 15 oseb z avtomobilom vred je padlo v vodo in vsi so težko ranjeni.

Največji kolodvor na svetu imajo v New-Yorku. Ta kolodvor ima 84 tirov v dveh nadstropjih. Gradili so ga deset let. Zgradba je stala nad 750 mil. kron. V Evropi je največji kolodvor v Lipskem, ki je bil pred New-Yorškim tudi največji na svetu.

V varstvu ptic. V mehikanskem zalivu, nasproti obali Louisiane, leži otok Marsh Island, na katerem gnezdi ali vsaj počivajo ogromne jate ptic selivk. Zlasti priljubljeno prezimovališče je bil ta otok dolgo let divjim racam in gosem. To so izvohali agenti kupčevalcev s ptičjem perjem ter pobili na milijone ptic. Da se napravi konec temu uničevalnemu lovju na ptice, je ameriška milijonarka Russel Sag, ki sploh veliko deluje za varstvo ptic, kupila cel otok za 700.000 K in ga izročila v državno varstvo Louisiani; na otoku so nastavljeni državni čuvaji, ki skrbno pazijo, da nihče ne vznemirja ptičic. Ista dobrotnica je v splošne dobrodelne svrhe dodelila doslej že nad 110 mil. mark.

Pariški tolovaji pred sodiščem. Te dni so prišli na zatoženo klop znani pariški tolovaji, ki so bili v preiskavi skoreno eno leto. Morili in pobijali so svoj čas kar na debelo in s svojimi avtomobili napadali, kar so dosegli. Sedaj sedi 21 moških in tri ženske na zatožni klopi, okoli 200 prič je povabljenih iz mesta in tudi z dežele. Proces bo trajal kakih 14 dni. Ljudstvo se skoro nič ne zanima za to razpravo, tembolj pa listi pišejo dolge članke o teh morilcih

Črnogorci izvršujejo tako silne navale, da se bodo kmalu udala.

Po nekih poročilih baje napadao danes Črnogorci mali Taraboš, to je defenzivna osnova celega forta Taraboš.

Včeraj so zasedli Črnogorci kraj Široka, kjer so se nahajali nekateri turški topovi, ki so streljali na eno ladijo pri mestu Bar.

Pri Čataldži.

Bolgari so pri Čataldži zapustili svoje pozicije in se nekoliko umaknili, ker ni bilo upati, da dosežejo v svojih dosedanjih pozicijah kak uspeh, ker je vsa okolica skoro popolnoma pod vodo. Turki so poskusili trikrat udreti za Bolgari, toda brezuspešno. V petek zjutraj je napadlo šest turških polkov z oblekovalno artilerijo in ob strani s turškimi torpedovkami bolgarske pozicije pri Arnautkeju. Bolgari pa so jih pognali nazaj. Drugi poskus, prodreti proti Pasburgasu, se je tudi ponesrečil in Turki so se hitro umaknili proti Karasu. Isto dan so poskusili Turki tretji izpad pri vasi Gnikšeli, kjer jih je podpirala tudi močna artilerija. Bolgarska pehota pa jih je naskočila z bajonetom in Turki so se morali v neredu umakniti. Brez pardona so jih gnali Bolgari pred seboj. — Polje je posejano s turškimi ranjenci in mrtvimi. Tudi vsi drugi obupni turški poskusi predreti bolgarske pozicije v smeri Jenikej - Lazarkej so ostali brezuspešni in so se končali z občutnim porazom Turkov. Izborni služijo Bolgarom zrakoplovi, ki neprestano krožijo nad turškimi pozicijami in ki jih vzne-mirajo.

Turška poročila.

Turška poročila pa se glasé povsem drugače. Iz Carigrada se poroča, da se nadaljuje ofenziva od turške strani na vsej čerti Čataldža - Derkos - Midija. Podpira jih na obeh krilih turška flota. Turki so po tridnevni bitki pri Derkosu zasedli pozicijo pri Kostaliku, severno od Čataldža. Bolgari so (seveda po turških poročilih) zapustili 10 poljskih topov, a odnesli so jim »Verschluss«. Pri teh bitkah se posebno odlikuje kavalerija. Javlja se tudi, da so se udeležili bitke pri Midiji tudi ruski častniki, od katerih je eden našel smrt na bojnem polju. Kurdi so se polasti velikega števila turških pušk.

Turške vojne ladije so s svojim ognjem prisilile Bolgare zapustiti pozicije pri Silivri, Rodostu in Siarkiö-u; potem se je izkrcalo vojaštvo ki je zasedlo tamoznje višave.

Uradno turško poročilo pravi: Naše vojaštvo, ki se nahaja v Derkosu je zasedlo utrjene sovražne pozicije, ne da bi se sovražnik branil. Levo krilo je prisililo dva bolgarska polka, da sta se umaknila.

Zopetna bolgarska zmaga na Galipolišu.

Bolgarska brzjavna agencija poroča, da so v soboto precej močni turški oddelki skušali zopet ofenzivno akcijo na galipolskem polotoku. Po hudem boju so Bolgari potisnili Turke nazaj, proti Bulair-u. Bojno polje je posejano z mrtvimi, puškami, topovi in drugimi stvarmi.

Med mrtvimi se nahaja tudi 20 turških častnikov. Turki so imeli ogromne izgube. Na bolgarski strani je bilo 5 častnikov in 412 mož ranjenih. Število mrtvih Bolgarov se ni še zagotovilo, a ne bo kdo ve kako veliko.

Pri Odrinu.

Tudi pri Odrinu se nadaljuje bombardiranje z vso silo. Dan in noč obstrelije bolgarska obsedna artilerija mesto, ki se pa prav hrabro brani. Bolgari se poslužujejo tudi tu z dobrim v-spehom zrakoplovov.

Poveljnik Turkov v Odrinu Šukri paša je baje sporočil v Carigrad, da je Selimova mošča močno poškodovana. Dan in noč so Bolgari nanjo streljali. Bolgari so pustili v soboto pri navalu na fort Kartal, ki se jim je pa ponesrečil, ker so jih Turki hrabro potisnili nazaj, en neporaben top. Šukri paša je

baje tudi javil v Carigrad, da se drži trdnjava jako dobro.

Ponesrečeno izkrcanje turškega vojaštva.

V nedeljo ob 7. uri zjutraj so izkrcale nekatere turške vojne ladje pri mestu Podima 250 mož. Deseti bolgarski bataljon je napadel ta oddelek ne glede na streljanje turških ladij. Turki so se spustili v divji beg. Vrnili so se kakor so mogli zopet na ladje. Na kopnem je ostalo 25 mrtvih in 16 Turkov so Bolgari ujeli. Bolgari so imeli tri mrtve in 18 ranjencev. Okolo 1 ure popoldne so se ladje zopet oddaljile od obale.

Vsi turški poskusi, da bi pri Čataldži prodrli so se ponesrečili. Povsod so bili pogradi v beg z velikimi izgubami.

Sultan pri Čataldži.

Carigrajski listi poročajo, da se bo podal sultan v Čataldžo, da bi vspodbujal vojake.

Svetilniki v arhipelagu ugasnjeni.

Grška vlada naznanja, da so včeraj do nadaljnje odredbe ugasnjeni vsi morski svetilniki ob vzhodni grški obali ter na Cikladih in Sporadih.

Turčija je prosila intervencijo Evrope.

»Temps« poroča, da je turški poslanik v Londonu naprosil sir Grey-a, naj se zavzame pri velesilah za akcijo za mir. Grey je odgovoril, da je tu potrebna oficielna zahteva od strani Turčije. Toda poslanik je odgovoril, da nima nobenega tozadevnega pooblastila ter da je stvar velesil, ako dajo inicijativo ali ne.

Politični pregled.

Državni zbor.

Včeraj je zbornica vsprejela v tretjem branju zakon glede epidemičnih bolezni. Minister Zaleski je predložil zakonski načrt glede obdačenja užigalic. Škatljica užigalic (60–80 komadov) bo bude stala po tem zakonskem načrtu 2 vin. več, voščene užigalice pa 10 vin. več. Avtomatične priprave za prižiganje se bodo obdačile z 2 K. Vlada upa s tem davkom doseči za 9.5 do 15.5 mil. večje dohodke.

V začetku seje se je prečital odgovor justičnega ministra dr. Hohenburgerja na interpelacijo glede zaplembe časnikov. Minister navaja, da so te interpelacije neutemeljene, ker je sodišče potrdilo zaplembo in je kasacijski dvordne 5. novembra 1912 izjavil, da razprave v odsekih državnega zbora ali v onih deželnega zbora niso smatrati za javne in zato se jih tudi ne sme priobčevati. — Danes ima zbornica zopet sejo.

Demisija justičnega ministra dr. Hohenburgerja.

»Narodni List« poročajo, da se je podal justični minister dr. Hohenburger na dopust, s katerega se baje večne vrne, ampak poda v kratkem svojo demisijo.

Rekrutni kontingen

znaša za l. 1913. 154.000 mož. Pred uvedbo nove postave je znašalo število rekrutov na leto 103.100 mož. Od l. 1914 dalje do l. 1923 bo pa vsako leto treba 159.500 rekrutov. Za letos da Avstrija 88.327 mož, Ogerska pa 65.673 mož. Število rekrutov za domobrance znaša letos 22.316; vsako leto se pa poviša, dokler ne doseže svote 26.996 mož. Ogerska »honved« (domobranci) rabi za l. 1913 21.500 rekrutov, katero število bo tekom let prišlo na 25.000 mož. Zadnja števila veljajo kakor rečeno potem do l. 1923. Vseh rekrutov za l. 1913 se bo torej rabilo 197.816 mož.

Smrt grofa Coudenhove.

Umrl je v Meranu bivši češki namestnik grof Coudenhove v 57. letu svoje starosti. Bil je dolgo vrsto let namestnik na Češkem in na njegovo ime je navezana cela vrsta dogodkov iz češko-nemških spravnih pogajanj.

Sicer ž njim nazadnje ni bila nobena stranka zadovoljna, češ, da je preveč vladen mož. Pred enim letom je pokojnik stopil v pokoj radi bolezni, ki ga je dne 8. t. m. pobrala.

Italija proti avstrijskemu protektoratu nad albanskimi katoličani.

Poročila oficijoznih dunajskih listov, da namerava Avstrija še nadalje obdržati protektorat nad katoličani v Albaniji, so vzbudila v Rimu veliko nevoljo. Listi naglašajo, da je bil protektorat samo toliko časa utemeljen, dokler je bila Albanija pod turško oblastjo in so bili katoličani izpostavljeni nasilju. Ker sedaj to odpade, je avstrijski protektorat nepotreben in tudi nemogoč, ker pride Albanija tako pod skupno varstvo velesil, kar izključuje specialni protektorat kake posamezne velesile. Italijanska vlada že sedaj izjavlja, da pod nobenim pogojem ne privoli v to, da bi bili njeni katoliški podaniki v Albaniji pod kakim tujim nadzorstvom. Še bolj nezmiselno pa, tako pravijo ti krogi, je, če avstrijski listi zahtevajo protektorat nad Albanci v Srbiji. To bi izzvalo zopet najhujše konflikte in ni verjetno, da bi Avstrija res kaj takega zahtevala.

Lastnorčno pismo cara cesarju Francu Jožefu.

Včeraj se je vrnil na Dunaj s Peterburga posebni cesarjev odposlanec na carja, knez Gottfried Hohenlohe in bil sprejet v avdenci od cesarja, katemu je izročil lastnorčno pismo cara Nikolaja. Vse vesti glede odgovora cara so istotako brez vsake dejanske podlage kakor so bile one glede cesarjevega pisma. Zlasti pa je sprejeti z rezervo pesimistične glasove dunajske vojne stranke. Dejstvo je, da je odposlanec cesarja Franca Jožefa v Peterburgu konferiral s Sasonovom in vsemi medrodajnimi krogi Rusije in je torej izključeno, da se ne bi bili dosegli pozitivni bodisi ugodni ali neugodni rezultati glede temeljnih spornih točk med Avstrijo in Rusijo. Upravičeno pa je upanje, da so ta pogajanja imela ugoden rezultat v zmislu miru, dasi bo podrobna vprašanja imela reševati še diplomacija.

Dementiran atentat na princa Hohenlohe.

Ruski vladni listi najodločneje demontujejo vest nekaterih inozemskih listov, ki so poročali, da je prišla peterburška policija na sled zaroti takozvanih »pravih Rusov«, ki so baje imeli namen umoriti odposlanca avstrijskega cesarja princa Hohenlohe, ki se je postal k ruskemu caru s cesarjevim lastnorčnim pismom v Peterburg. — Prince Hohenlohe je bil vsprejet od ruskega carja v poslovilni avdijenci in je zapustil Peterburg v soboto ob 6. uri zvečer.

Turške grozovitosti v Epiru.

»Lokalanzeiger« poroča iz Soluna: Albanske drhalji, turški begunci in bašibozuki še vedno razširjajo strah in grozno med krščanskim prebivalstvom v Epiru. V okraju Delbino so doslej 36 krajev popolnoma razdejali, 15 pa deloma. 55 vasi je bilo oplenjenih, 120 oseb umorjenih.

Darovi.

Za »Dijaško mizo«:

Preč. g. Švara, vikar v Šempolaju 3 K, g. Ivan Mercina c. kr. vadn. učitelj 2 K, preč. g. dr. Šorli c. kr. profesor 2 K. To so vsi prispevki meseca januarja! Ali ne pove to suho dejstvo več ko najmilejša prošnja?

Domačje in razne vesti

Imenovanje. Nadzornik na tukajnjem c. kr. kemičnem poskuševališču g. Maks Ripper je imenovan za višjega nadzornika in za voditelja istega poskuševališča.

Maša zadušnica za pok. kardinala Nagla. Danes ob 10. uri predpoludne je bila v naši stolni cerkvi maša zadušnica za pokojnega kardinala Nagla. Daroval jo je naš prevzeti knezonadškof ob veliki asistenci druge duhovščine. Maše so se udeležili predstojniki civilnih in vojaških oblastnih kakor tudi mnogo drugega občinstva.

Na protestnem shodu v zadevi minolih volitev v trgovsko zbornico, ki se je vršil v nedeljo pri »Zlatem jelenu«, je bila vsprejeta ta-le resolucija:

»Dne 28. in 29. januarja tega leta so se vršile dopolnilne volitve v trgovsko in obrtno zbornico v Gorici. Volitve je vodila c. kr. volilna komisija, ki je tedaj izvršilo volilne posle v prenešenem delokrogu jednaka všaki deželnoknežni oblast z istimi pravicami in dolžnostmi. Volitve so bile razpisane edinole v italijanskem jeziku. Edinole v istem jeziku je sestavila c. kr. komisija navodilo k volitvam, izkaznice in glasovnice je dala c. kr. volilna komisija dostaviti po pošti. Pisma niso bila niti priporočena niti niso bila opremljena s povratnicami. Izključen je tedaj vsak dokaz, vsaka kotrola o pravilni dostavitvi volilnih listin.

Volitve so se vršile na podlagi imenikov sestavljenih po trgovsko obrtni zbornici na podlagi najmanjšega davčnega postavka v znesku 8 K. Ta davčna postavka izključuje vsled svoje visokosti približno 70% trgovcev in obrtnikov v slovenskem delu dežele od sodelovanja pri volitvah v stanovski zastop, od volitev v korporacijo, ki je po postavi poklicana braniti in zastopati koristi in pravice vseh trgovcev in obrtnikov. V vseh sosednjih deželah in krovinih je ta davčna postavka nižja. Za volitev trgovske in obrtne zbornice v mestih Ljubljana, Rovinj, Innsbruck, Bolcan, Roveredo, znaša ta postavka 4 K 20 vin. Da, pri volitvah v zbornico v Ljubljani ima vsled volilnega reda za deželni zbor vsak trgovec in obrtnik volilno pravico, ako plačuje sploh kak direkten davek.

Z ozirom na navedena dejstva Slovenski trgovci in obrtniki zbrani na javnem shodu pri Zlatem jelenu dne 9. februarja 1913

poudarjajo slovensko: Dopolnilne volitve v trgovsko obrtno zbornico zvršene dne 28. in 29. januarja 1913 so neveljavne.

C. kr. volilna komisija je kršila vsled rabe edinole italijanskega jezika jezikovne pravice 3/5 slovenskega prebivalstva, je kršila pravice zajamčene v državnih osnovnih zakonih.

Protestirajo najodločnejše, da bi se smatralo omenjene volitve veljavnim,

pozivljajo visoko c. kr. vladu, ukrene vse potrebne korake, da zadobe državni zakoni njihov ugled in veljavno,

navajajo z ogorčenjem visoki, previsoki minimalni cenzus 8 K, ki izključuje skoraj 7/10 obrtnikov in trgovcev od volilne pravice ter

izražajo upravičeno nadvo: visoko c. kr. trgovsko ministerstvo izda čimprej naredbo, ki bi zajamčila vsem trgovcem in obrtnikom volilno pravico v goriško trgovsko-obrtno zbornico.«

S tem shodom in s tako resolucijo je torej zaključil narodni odbor svojo akcijo za minole volitve v trgovsko zbornico!

Mestni svet goriški. Sinoči je imel goriški mestni svet svojo sejo v namen, da protestira proti odredbi tržaškega namestništva, s katero se je določilo, da ima c. kr. okrajno glavarstvo izvesti prihodnje dopolnilne mestne volitve. — Dr. Pinausig je imel daljši govor, v katerem je hotel na podlagi raznih postavnih določb dokazati, da je namestništvena odredba nepostavna. Na koncu svojega govora je predlagal, naj mestni svet brzjavnim potom uloži na notranje ministerstvo pritožbo proti takemu postopanju in ako bi notranje ministerstvo tej pritožbi ne ugodilo, naj se po-

lo precej sladkega pridelka iz vinograda, si lahko vsak sam misli. Ti gospodarji pač težko vedo, kaj se pravi prazen želodec.

Zver v človeški podobi je neki portir Farrell v New-Yorku. Pred kratkim je eksplodirala v hiši nekoga trgovca bomba, o kateri se ni vedelo ničesar. Tedaj so dognali, da je ludodelec Farrell. Mož ima na vesti še pet takih umorov. Poskusil je vedno z bombo umoriti svojo žrtev, če ne osebno, je pa koga najel. Sedaj dobi zasluženo plačilo.

Kazen za pijane šoferje. Newyorsko postavodajstvo je sprejelo strogo postavo za pijane šoferje in guverner je isto tudi že potrdil. Po tej postavi bode vsak šofer, kateri bode v pijanosti vozil avtomobil, kaznovan do enega leta ječe ali do 500 dolarjev kazni. V državi New York je v prometu 105.693 avtomobilov.

V varstvo golobov pismenoscev. Pogosto se čujejo pritožbe, da reja golobov pismenoscev ne vspeva, ker mnogo trpi vsled pomanjkljivega varstva in pogostega streljanja teh živali. S takim postopanjem se pa tudi stremljenje v to poklicanih faktorjev, vzgojiti dobre in zanesljive prenašalce vojaških poročil, znatno otežjuje ali celo one-mogoča. Občinstvo se tedaj opozarja, da so golobi pismenosci domači golobi, ki so nalač za to službo priučeni, vzgojeni in udomačeni, zato ne spadajo med lovne živali. Prepovedano jih je torej zalezovati, lovit, pripirati, pobijati, streljati, pokončavati ali sploh kako zatirati. Tozadevni prestopki se kaznujejo v smislu veljavnih kazenskih dolob.

Gospodarsko.

Za celo državo škodljive so razne insolvence in konkurzi, katerih je v trgovskih krogih vedno več. Upali so nekateri, da bo v l. 1913 kaj boljše, a vse nade so sle po vodi in cele zaloge leže neprodane, konkurz pa sledi konkurzu. Samo mesec januar je prinesel 82 konkurzov z izgubo čez 100.000 kron na vsakega. Vseh trgovskih izgub je bilo meseca januarja t. l. čez 22 milijonov kron. Žalibog te katastrofe ne zadevajo le kakih judovskih firm, ampak so tudi v naši deželi dosti pregoste. — Tako pač ne bo šlo dalje, na eno stran se ta kriza mora že enkrat razrešiti.

Zivinske bolezni se še vedno širijo v postojnškem in sežanskem okraju. — Tako n. pr. rožapila v Komnu, Nabrežini in v Naklem in svinjska kuga južno od Šempetra proti Reki. Tudi tržaška okolica je še vedno okužena. Na Koroskem razsaja kuga na gobcu in parkljih okoli Beljaka, svinjska kuga pa okoli Velikovca. — Istra je skoro cela okužena, posebno pa v okrožju puljskega glavarstva.

Tržaška trgovina s sladkorjem za l. 1912. Zadnje leto za sladkorno trgovino ni bilo nič kaj ugodno. Cene so bile zelo nestalne in promet radi tega zelo otežkočen. Vsega domačega sladkorja je prišlo v Trst 1.400.000 kvintalov. Največ sladkorja je prišlo z Moravskega, namreč 720.000 kvintalov, a vendor povsod manj kot l. 1911. Iz Trsta je šlo kakor rečeno 1.349.800 kvintalov

avstrijskega sladkorja in sicer v razne domače luke v Istri in Dalmaciji 105.000 kvintalov, v Italijo 20.400 kv., v Turčijo 529.000 kv., v Albanijo 65.000 kv., v luke ob Črnem morju smo prodali 88.000 kv., na otoka Malto in Cipr 39.100 kv., v angleški Gibraltar 600 kv., na Grško 129.000 kv., v Bolgarijo 65.000 kv., v Romunijo 1400 kv., v Egipt 126.500 kv., v Tripolitanijo prodamo 33.300 kv., v druge afriške luke 65.700 kv., v Indijo 300 kv., na Kitajsko in Japonsko 400 kv., v Združene države 500 kv., v Argentinijo 100.000 kv., v Uruguay 15.600 kv., itd. Eksport se je povečal na Grško, v Bolgarijo in Italijo, zmanjšal se je pa v Albanijo, Romunijo, Tripolitanijo itd. Nekoliko so škodovale balkanske homatije, nekoliko pa konkurenca drugih držav.

Trgovski promet med Avstrijo in Ogersko je za našo državno polovico vedno slabješi. Mi na Ogersko vedno manj izvažamo in vedno več dobivamo od tam. L. 1911 smo kupili od Mažarov blaga za 1377 milijonov, l. 1912 pa za 1435 milijonov kron. Tako postajamo od dne do dne bolj odvisni od mažarskih magnatov, ki nas skušajo gospodarsko že davno zadaviti.

Ljubljanska kreditna banka. V sobotni seji upravnega sveta se je odobrila čista bilanca za 1912. Čisti dobitek znaša 664.476 K 24 vin. (v letu 1911 484.240 K 28 vin.).

Občnemu zboru, ki se bo vršil dne 5. marca 1913, se je sklenilo predlagati za leto 1912 6% dividendo (24 K za delnico), 141.197 K 11vin. dodeliti rezervnemu zakladu, 14.724 K 57 vin. pa prenesti na novi račun.

Književnost.

»Vojska na Balkanu«, 8. sešitek, je ravnokar izšel. Odlikuje se, kakor prejšnji sešitki, po svoji znanstveni vrednosti in zanesljivih podatkih; pri vsem tem je pa pisan v lahkem poljudnjem slogu, za vsakega lahko umljiv in za vsakega, bodisi izobraženega ali prostega človeka, enako zanimiv. Zelo lepe, raznovrstne, deloma izvirne ilustracije dajo delu še prav posebno veljavo in mu zagotavljajo trajno privlačno moč. Cena vsakemu sešitku 40 vin. Naroča se delo v »Katoliški Bu-kvarni« v Ljubljani.

Od pondeljka 17. t. m. do četrtega 20. t. m.

Berne v Gorici
v hotelu „TRI KRONE“
zdravljenje

kilavosti,
napetosti sapnika, notranjih črevesnih bolezni.
USPEHI ZAGOTOVLJENI
brez operacij.

Kilavi ozdravijo kmalu in ni treba, da nosijo nobenih pasov, ako se zdravijo po naši izvirni »Berne« metodi. Apelira se tudi na one velen, zdravnike, ki so se dosedaj z veliko dobrohotnostjo in nepristransko zato zanimali. Prosi se prizadete osebe, može, žene in otroke, da se snidejo omenjene dneve v goriomenjenem hotelu, kjer se bo zdravilo po »Berne«- sistemu. - - -

Upravitelja & kavcijo
za gostilno in prodajo blaga na debelo v najbližji goriški okolici. Pismena kakor ustmena pojasnila iz prijaznosti na uredništvo tega lista.

Posestvo prodá
se v Oreholjah hišo, štalo, vodnjak na lepem zdravem; vrt, zemljišče skupno ali parcelirano po ceni. Anton Garbun Kanal 15.

Ivan Bednarík
priporoča svojo
knjigoveznico
v GORICI

ulica della Croce štev. 6.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiski)

○ ○ ○

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zaloge vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3-12 metrov dolge in 33 od 3-12 colov debele.

Učenje jezikov po „Berlitzovi“ metodì.

Otvoritev tečaja v Gorici za dame in za gospode. — Učitelji francoščine iz Francije, učitelji angleščine in Anglije.

Samo narodne in akademične izobražene učne moči.

Učitelj, ki mora biti rojen Francoz oziroma rojen Anglež, uči po znani „Berlitzovi“ metodì izključno le v svojem materinem jeziku, ne da bi kaj prestavljal.

Od prve ure naprej govori in posluša učenec le oni jezik, katerega se hoče naučiti.

S tem se naznana, da otvoriti ravnateljstvo tudi v GORICI

tečaj za učenje francoščine in angleščine.

Da se občinstvo seznanji z znano „BERLITZOVOM“ učno metodo, se bo obdržavala

v petek 14. februarja 1913

otvoritvena ura za poskušnjo

v francoskem jeziku in sicer v salonu

„Hotel de la Poste“ v Gorici ob 8½ uri zvečer za dame in za gospode.

■ ■ ■ Vstop je prost in ni obvezan na noben prispevki. ■ ■ ■

Po uri poskušnje bo g. Berdon navzočim na razpolago in bo dajal morebitna pojasnila in bo sprejemal priglase k tečaju.

Pouk se bo začel koj!

Prvi pouk za začetnike. — Konverziranje z napredujoci.

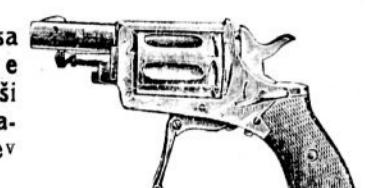
Literatura in trgovsko dopisovanje.

Dame in gospodje!

N. B. Opozarja se še posebej, da vsak učitelj sme poučevati le v svojem materinem jeziku in zaradi tega je učencem zajamčeno, da se ne bodo umešavali tuji naglesi.

Kupujte samo dvokolesa
„AL TENA“, francoske
vrste, ki so najhitrejši
in najboljši bodisi za na-
vadno rabo ali za dirkev

Kerševani & Cuk,
GORICA — Stolni trg št. 9.

Kolumbovo jajce za po-
krivanje streh !

Potom ženjalne iznajdbe, ki se jo

Patentirani strešniki „Ancora“.

napravi na navednih gladkih strešnikih (Flachziegel) se sodeže perfektno zvezno strehe. S patentiranimi „Ancora“, strešniki pokrite strehe nudijo večjo varnost in trdnost kot vsaka druga vrsta strešnikov. Estetičen utis! Gene jako primerne! Priporočljivo za nove strehe ali pa za zamenjavo starih streh tudi za bolj lahko strešino! ■ ■ ■

Najboljša priporočila!

O. Zajec Gorica,
Gospodska ul. 7.
TELEFON 107.